

22ste zondag door het jaar A Jer. 20,7-9 Rom. 12, 1-2 Mt. 16, 21-27

“Heer, Gij hebt mij verleidt en ik liet mij verleiden; Gij waart mij te sterk”: dit gebed van Jeremia uit de eerste lezing zet ons aan het denken met betrekking tot de psychologie van de bekoring. Verleidingstechnieken: daar worden we allemaal mee geconfronteerd. Gehaaide commercianten hanteren verbluffend geraffineerde knepen om hun producten aan de man te brengen. Deze bieden garanties voor een geslaagd, gezond en gelukkig leven, maar zijn al te vaak volstrekt overbodig.

Verleidingstechnieken zouden echter weinig succes hebben, moesten ze geen geheime bondgenoot hebben in ieder van ons. Ze spelen in op ons gevoel van onbehagen en ontevredenheid. Voeg dit of dat product toe aan je leven en het vervelend onbehagen wordt weggenomen: dat is de onderliggende boodschap. Onbehagen is een door en door menselijke gewaarwording. Ieder mens zoekt naar zin en geluk en wanneer die ontbreken, treedt onbehagen op.

Het is onthutsend te constateren dat ook God, net als die reclamejongens, inspeelt op ons onbehagen. Ook Hij is een verleider. Ook Hij heeft om zo te zeggen een product dat Hij ons wil aanbieden en ook Hij gebruikt hiervoor geraffineerde methodes. ‘Gij hebt mij verleid en ik liet mij verleiden; Gij waart mij te sterk’. Het enige verschil is dat God verleidt, niet om er zelf beter van te worden – de wereld ligt immers in zijn hand – maar opdat wij een volheid van geluk zouden smaken. De vraag is: willen wij ons door God laten verleiden?

De mens is gemakkelijk te bekoren en dit kan zowel goed als slecht uitpakken. Reeds op de eerste pagina’s van de Bijbel kijkt hij met begeerte naar de vrucht van ‘*de boom die midden in de tuin staat en ziet hij: hoe goed eten het is van die boom, dat hij een lust is voor het oog, en hoe aantrekkelijk het is er inzicht door te krijgen. De vrouw plukt dus de vrucht, eet ervan en geeft er ook van aan haar man*’ (Gen. 3,6). ‘En hun ogen gingen open’, vervolgt het verhaal. God heeft de mens een verlangen ingeschapen naar meer, naar het verleggen van grenzen, naar iets dat hem overstijgt. Had de slang niet voorspelt dat hun ogen open zouden gaan en dat zij als God zouden zijn? Er is de mens echter één grens gesteld: hij mag niet op de troon van God plaatsnemen. Hij moet zijn schepsel-zijn aanvaarden, hij is een mens, geen god. Telkens wanneer dat gebod wordt overtreden – en dat doen wij herhaaldelijk, individueel en collectief – gaan de ogen van de mens inderdaad open, maar om te ontdekken dat hij naakt is, een arme en berooide bedelaar.

Wat er na de overtreding van het gebod in de Bijbel verder verteld wordt, kan gelezen worden als één groot epos van een verleidende God die zijn gevallen maar zo geliefd schepsel weer voor zich wil winnen. Zijn favoriete verleidingstechniek is zijn Woord, een woord waarvan de heilige Bernardus zegt dat het ‘levend en werkdadig is, vol schoonheid en kracht’ (Conv 2). Dat Woord wil de mens tot bekering brengen maar vooral tot inkeer. Want evenals de reclame heeft ook de goddelijke verleidingstechniek een

bondgenoot in ieder van ons. Het Woord is namelijk ook in onszelf aanwezig, als een zaad. Het kan beluisterd worden in de diepte van de innerlijkheid. In ons diepste innerlijk is een gelijkenis blijven bestaan met dat Woord waarin wij geschapen zijn. De taal, die zo belangrijk is voor de ontwikkeling van een menselijk wezen, is een spoor van dat goddelijk Woord in ons. Wij kunnen luisteren, wij kunnen spreken, en doorheen dat luisteren en spreken ontstaat relatie, en pas in en door de relatie worden wij voluit mens. Wij moeten loskomen van ons narcisme om leven te vinden in de relatie met de ander. God biedt ons onophoudelijk de draden aan van zijn verleidingstactiek. Ieder mens die wij ontmoeten is een concrete gestalte van dat goddelijk aanbod. Stellen wij ons echt open? Luisteren we echt wanneer God met ons in contact wil treden? Want Hij spreekt in ons hart en wij horen Hem wanneer we stil en aandachtig worden, wanneer we eindelijk ontwaken.

Eén significant verschil is er evenwel tussen God en de publiciteitsjongens. God schreeuwt niet. Zijn Woord in ons is als een zacht gefluister. Niet in de storm, niet in de aardbeving, niet in het vuur, maar in het suizen van een zachte bries, werd Elia zijn aanwezigheid gewaar. De stem van God is als de stem van het geweten, maar hoe gemakkelijk kunnen wij dat geweten het zwijgen opleggen! Om God op het spoor te komen, moeten we daarom stilte inbouwen, spaarzaam zijn met onze tong en diep in onszelf luisteren naar de verleidende stem van de Heer.

De Bijbel is het boek van Gods verleidingen. Doorheen de heilsgeschiedenis drijft God zijn verleidingen op. Hij haalt zelfs de grote middelen uit de kast. Zijn enige Zoon, zijn oogappel, laat Hij mens worden in Jezus Christus. God probeert het hart van de mens te veroveren via een verleidelijke mens, *'de schoonste onder de kinderen der mensen'* (Ps. 45,3). Hij is de nieuwe vrucht die groeit aan de boom van het verloren paradijs. Het hout van Golgotha werd al door de kerkvaders vereenzelvigd met de boom van de kennis van goed en kwaad. Geen vrucht zonder boom. Vandaar dat Jezus zo fel tegen Petrus reageert die een Jezus wil zonder kruis, een vrucht zonder boom. *"Gij laat u leiden door menselijke overwegingen, maar niet door wat God wil."* Jezus is de Mens die zich wel laten leiden door wat God, zijn Vader, wil. En daarom sterft Hij aan de zelfzucht van de mens, aan het egoïsme van de wereld. Met open armen sterft Hij op het kruis, de nieuwe 'boom des levens'. In zijn dood en verrijzenis heropent Hij voor ons de toegang tot het paradijs. *'Gij hebt mij verleidt en ik liet mij verleiden; Gij waart mij te sterk'.*

Wie van ons is zo gek dat Hij zich laat verleiden door deze verleidende God? Wie is zo dwaas dat hij zijn leven verliest om het te vinden? Wie is zo buitengewoon dat hij zich toewijdt aan God als een levende heilige offergave die Hem behaagt? Die zijn gedrag niet afstemt op deze wereld maar Gods wil tracht te onderscheiden, om te weten wat goed is, wat zéér goed is en volmaakt?

Br. Gueric ocso